nummer 34 - nov. 1989

AKTUALITEITEN

2000 ANTWERPEN 1

DRUKWERK

B.A.S.T.T. vzw

Stadsschouwburg
Meistraat, 2
2000 Antwerpen
(03) 231 97 50

verschijnt tweemaandelings

verantwoordelijke uitgever
Dré Darden, Campinaweg 10, 2128 Brecht

BASTT vzw

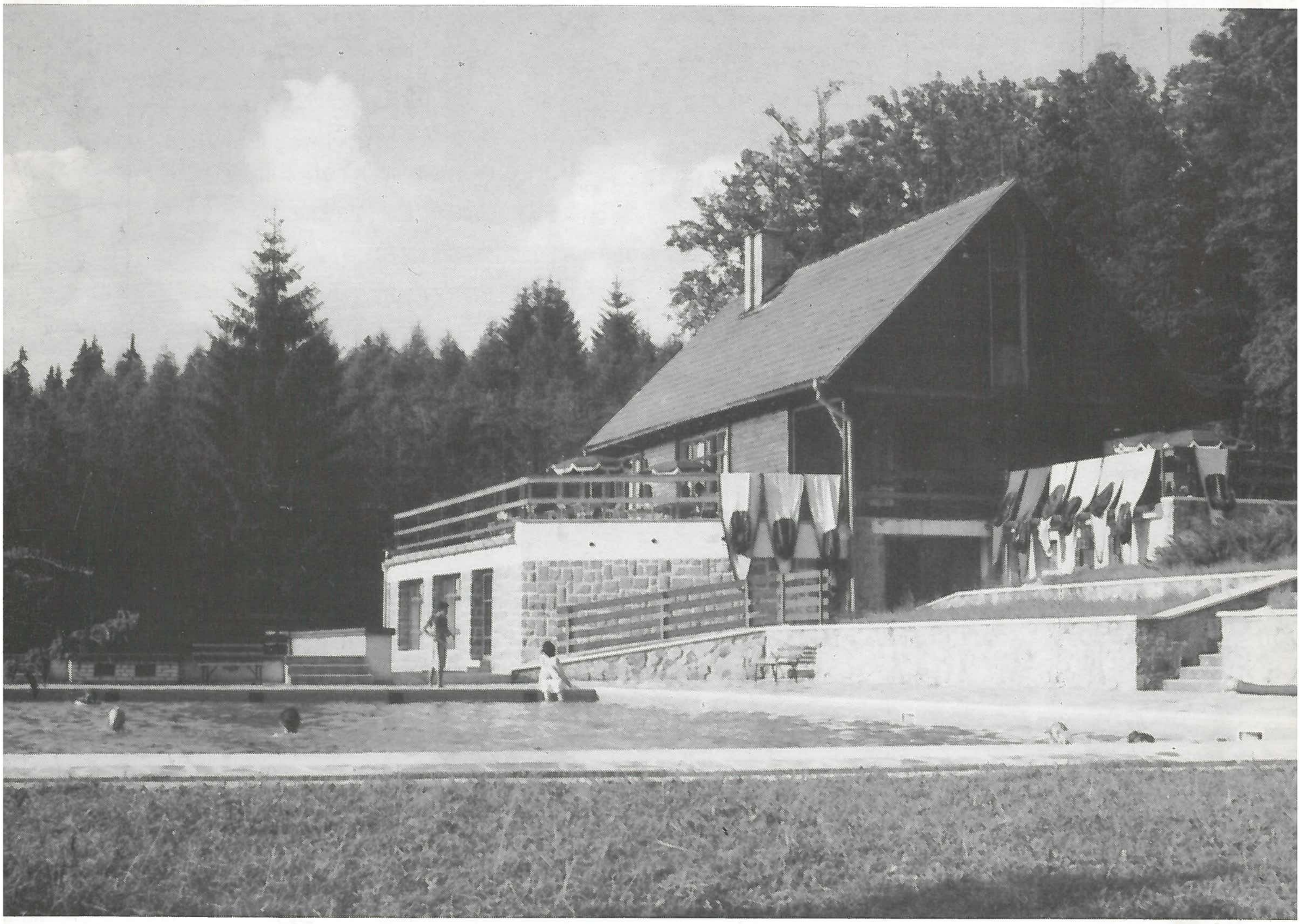

Internationaal atelier voor scenografie te Ponesiče

Aan dit numer werkten mee: Maeckelbergh J. / Snoeck G. / Werckx R.

THEATERWERKSTÄTTEN HAMMANN GMBH NU OOK IN BELGIË

ALGEMENE VERTEGENWOORDIGING BELGIE

Dré DARDEN
Campinaweg 10
2128 ST. JOB IN 'T GOOR
Tel: 03 - 663.29.38

Vanaf 1 juni 1988 zal de in theatertechniek gespecialiseerde firma "Theaterwerkstätten Hammann GMBH" uit Düsseldorf, ook in België vertegenwoordigd zijn.
De firma vierde vorig jaar haar Eeuwfeest-jubileum.
Door Wilhelm Hammann in 1887 opgericht als schilderatelier voor toneeldecors, werden reeds in 1889 een schrijnwerkerij en een smederij in bedrijf genomen, zodat de vraag van talrijke klanten naar vooruitstrevende toneeltechniek, kon beantwoord worden.
Sindsdien is Hammann nooit achterop geraakt. Integendeel zelfs. Hammann bevond zich, wat theatertechniek betreft, dikwijls in de voorhoede.
Door talrijke publikaties en oktrooien werd de evolutie gestimuleerd.
Dank zij de dagelijkse inzet voor kwaliteit en betrouwbaarheid, stelt Hammann zich vandaag voor als een modern goed geleid bedrijf met een groot prestatievermogen.
Aangezien de belgische markt, wat de afstand betreft, praktisch voor de deur ligt, lijkt de beslissing om ons in België sterker te willen profileren, logisch.

ONS LEVERINGSPROGRAMMA :

PORTAALBRUGGEN
PORTAALTORENS
WERKROOSTERS
WERKBRUGGEN
BRANDWERENDE DOEKEN
RAIL SYSTEMEN
VOORDOEKEN
ALLE SOORTEN TREKKEN
VLIEGSYSTEMEN
GELUIDSREFLEKTOREN
TONEELDOEKEN
TONEELVLOEREN
TONEELWAGENS
OPLEGBARE DRAAISCHIJVEN
VERPLAATSBARE PERSONENLIFTEN
TONEEL PODIA
ORKESTPODIA
VERSTELBARE ZAALVLOEREN
VERZINKBARE TELESCOOPTRIBUNES
PRAKTIKABELS
BELICHTINGSINSTALLATIES
ELECTRO-AKOESTISCHE INSTALLATIES
VEILIGHEIDSTECHNISCHE INSTALLATIES
PLANNING, FABRIKATIE, HERSTELLING EN ONDERHOUD VAN ALLE TONEELTECHNISCHE INSTALLATIES

THEATERWERKSTÄTTEN
HAMMANN

Internationaal atelier voor scenografie te Ponesiče

Vertrek 6 juli te Antwerpen te 15 uur, voorziene aankomst te Praag: 7 juli te 8 uur. Wegens vertraging vanaf de laatste overstap te Nürnberg wordt de uiteindelijke aankomst te Praag 12 uur zodat ik aan het station mijn tolk mis en dan op eigen krachten naar hotel International trek. Daar blijkt men wel op de hoogte te zijn van mijn overnachting maar is er niemand bereikbaar van het organizerende: "Svaz Československých Dramatických Umělců", wat staat voor Unie van de Tsjechoslowaakse Dramatische Artiesten.

Daar het middag is trek ik de stad in naar het adres van de inrichters waar ik vaststel dat daar zoals bij ons op zaterdag niet wordt gewerkt. Terug naar het hotel waar ik dan toch de tolk voor de Duitsers tref zodat ik dan te weten kom dat we zondag om 14 uur vertrekken naar Ponesice.

Na een avondwandeling en een ochtendwandeling in Praag, waartussen een overnachting in een luxueuze suite van rond 1920, kennismaking met onze franse tolk en de franse deelnemer en met Helena Huberová en Jiří Matějíček, de secretaris generaal. Wat vriendelijke knikjes en andere schuchtere toenaderingspogingen onder de deelnemers en iedereen stapt de bus in, op weg naar het onbekende.

Svatka, onze tolk (België-Frankrijk), zet een gezellige babbel op en dan doe ik blijkbaar mijn eerste stommiteit: ik geef haar een zware hint om onderweg een drinkstop te houden die Svatka enthousiast overbrengt aan de secretaris-generaal onder het mom van een culturele stop te Tabor. De secretaris-generaal is meteen akkoord, maar de chauffeur niet, zodat er zich vooraan in de bus een discussie ontspint die een half uur duurt. Nadat iedereen al de hoop heeft opgegeven stopt de autobus in Tabor waar de chauffeur ons een half uur toestaat. Bij terugkomst is de chauffeur terug veranderd in een donderwolk doordat een agent hem probeert op de bon te slingeren wegens fout parkeren. Na wat gepalaver laat die ons uiteindelijk onbeboet vertrekken zodat de hemel weer helder staat.

Tegen zes uur s'avonds komen we in ons verblijf aan: een challet midden in de bossen, ver verwijderd

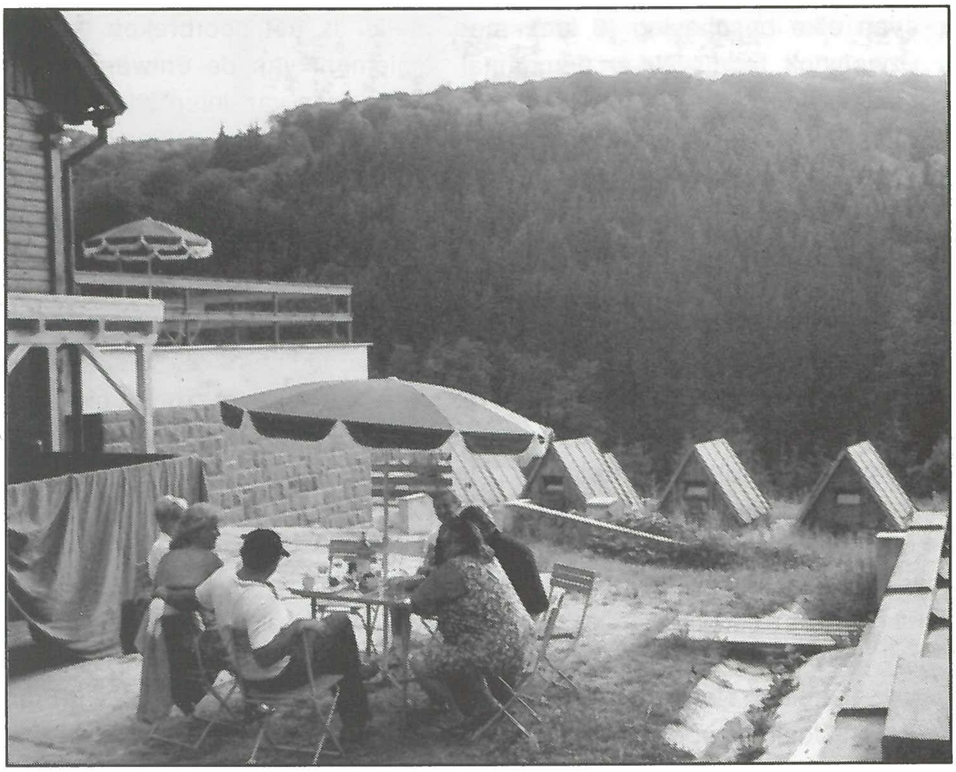

Jiří Matějíček met de keukenprinsessen;op de achtergrond, in de diepte, de bungallow's ter grootte van een tent: onze slaapgelegenheid

Jiří Matějíček in discussie met de chauffeur

van elke beschaving (6 km), met zwemdok, tennisveld en een aantal kajaks voor het nabij gelegen riviertje. Twee rijen houten tenten vormen ons nachtverblijf.

Jiří Matějíček houd een korte welkomsrede bij een drankje en stelt alle deelnemers voor:

Polen:
Erszebet Eck, Budapest
DDR:
Jons Büttner, Dresden
Carola Hupfer, Berlijn
Polen:
Elzbieta Tolak,
Urszula Kubicz,
USSR:
Juldaš Nurmatov, Kirgizië
Josif Jusupov, Tadjakistan
België:
Jerôme Maeckelbergh, Antwerpen
Denemarken:
Jean-Michel Petot, Birkerø Kopenhagen
Frankrijk:
Jean-Marie Eichert, Vincennes
Engeland:
Anthony Rowe, Bristol
West-Berlijn:
Isolde Wittke
Andreas Walkow
Tsjechoslowakije:
David Marek, Karlovy Vary
Jaroslav Milfait, Brno
Vladimír Soukenka, Praag
Ales Votava, Banská Bystrica

Bij Jiří's toespraak krijgen we een effekt dat we de volgende dagen nog dikwijls zullen meemaken: na een zin van de spreker vallen plots vijf tolken in wat een geroezemoes veroorzaakt als in een kerk waar de gelovigen invallen als antwoord op het gebed van de priester.

De bedoeling van dit internationaal atelier is het doorbreken van het isolement van de ontwerper door het leggen van internationale kontakten, het bespreken van specifieke problemen bij het ontwerpen en bij het groepswerk elkaars werkmethoden te kunnen vergelijken.

Dagindeling: 8,30 uur ontbijt - 12,30 uur middagmaal - 18,30 uur avondmaal, 20 uur spreekbeurt over scenografie in Tsjechoslowakije.

Diezelfde avond worden we onderhouden over de geschiedenis en het onderwijs van de scenografie in Tsjechoslowakije: het onderwijs start in de jaren 30 als enkele schilders en architecten onder impuls van Franticek in één conservatorium alle kunsten wensen samen onder te brengen zodat generatiegenoten in de verschillende disciplines samenwerken aan theaterprodukties; later ook onder Fröster en Svoboda. De school brengt ongeveer 5 produkties per jaar.

Een probleem voor het teater te lande is dat iedereen wenst in een van de 36 teaters te Praag te kunnen werken.

Niettegenstaande de meesten uit de school van Svoboda komen word er hier weinig of niet over hem gesproken. Ik krijg de indruk dat men hier niet zo opgenomen is met de duurte van de uitvoer van zijn ontwerpen die als te elitair beschouwd worden. Er word in de loop van de week veel meer gesproken over de "bewegende scenografie" zoals o.a Malina werkt, met eenvoudige middelen en met een grotere nadruk op het groeiproces tijdens de repetitieperiode.

Svatka, onze franse tolk, blijkt later op de avond een rare manier van vertalen te krijgen: pikt een woord uit een zin, denkt na terwijl het gesprek voortloopt, vertaalt nog enkele woorden uit een volgende zin en gooit er een paar Spaanse woorden tussen, ons vragend of we niet weten hoe dat in het Frans moet. Een paar dagen later vernemen we dan ook van haar dat ze last heeft van de nieren en dat de dokter heeft gezegd dat ze veel moet drinken.

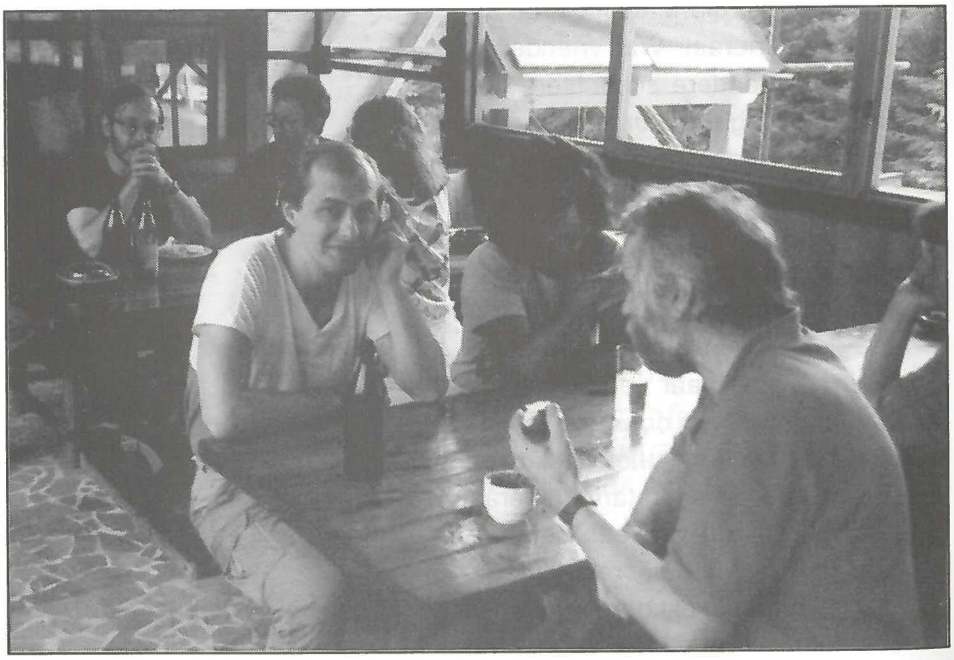

Maaltijd in open lucht onder een afdak.

Links achter Arnold Goldflamm bij onze eerste bespreking

worden samengevoegd: stellingen, trappen, doorzichtige konstruktie, draaischijf. Gegeven het korte tijdsbestek word er beslist geen rekening te houden met de uitvoerbaarheid of de financiële gevolgen van het concretiseren van ons voorstel.

Na deze zware werkdag volgt ons avondmaal, waarna Milan Vařovský video's laat zien van enkele produkties waaraan hij heeft meegewerkt. De minder goede kwaliteit van de opnames wordt ruimschoots vergoed door Svatka's inzet om ons het gebeuren te vertalen en dit niettegenstaande de intrige van het stuk later op de avond blijkens haar vertaling zeer ingewikkeld lijkt te worden.

zondag 9 juli

Na het splitsen van de ploeg in een groep rond het thema "Yerma" van Lorca en een groep rond "Het Proces" van Kafka trekt onze ploeg naar de "cinemazaal" waar onze regisseur Arnold Goldflamm het "Proces" bespreekt en we een werkbenadering zoeken. Dit lijkt niet zo vlot te verlopen. Er zouden moeten groepjes gevormd worden die samen een concept uitwerken. Onwennig wordt wat rond de pot gedraaid tot ik opwerp dat iedereen voordien toch al zijn keuze had gemaakt zodat verondersteld mag worden dat de meesten toch al enig idee hebben hoe zij het stuk denken te benaderen. Als iedereen nu al een korte beschrijving geeft van zijn zichtpunten kunnen degenen met gelijklopende ideeën een groep vormen.

En aldus geschiedde. Frankrijk, Oost-Duitsland, Tsjechoslowakijë en België vinden mekaar in het gebruik van steigers en zoeken het op een draaischijf.

Ondertussen is het reeds middag geworden. Na de maaltijd word om 15 uur weer gestart met de werkzaamheden. Onze groep konstateert alras dat gelijklopende ideeën niet zo gelijklopend zijn. Na enkele schetsen word er vergeleken en een vergelijk gezocht. Tsjechoslowakije bemiddeld diplomatisch maar Oost-Duitsland is niet tot een compromis bereid en verlaat de groep. Het Franse en het Vlaamse voorstel hebben het meeste met elkaar gemeen (ja,ja!) en

maandag 10 juli

'S Morgens brengen we een bezoek aan het atelier in České Budějovice dat voor opera, ballet en teater 18 premières per jaar verzorgt in Zuid-Bohemen. Het aantal beroepen die hier in het atelier vertegenwoordigd zijn is niet te tellen. Er is wel veel ruimte, maar het kostuumatelier is

Op bezoek in het schildersatelier in Ceské Budejovice.

LICHTLESSENAAR S20

TECHNISCHE TRADITIE VOOR THEATER, TV, SHOWBUSINESS EN COMPUTERTECHNIEK

gebruikt in volmaakte harmonie om de S20 zijn operationeel vermogen en zijn verbluffend gebruiksgemak te bezorgen.

Overal waar de creatieve verbeeldingskracht van de apparatuur een maximum aan vermogen en perfectionering kan eisen en waar tot de opkomst van de S20, de grenzen enkel van financiële aard waren: repertoire-theater of reizend theater, ballet, TV en video-studio's, shows, variété, clubs en discotheken.

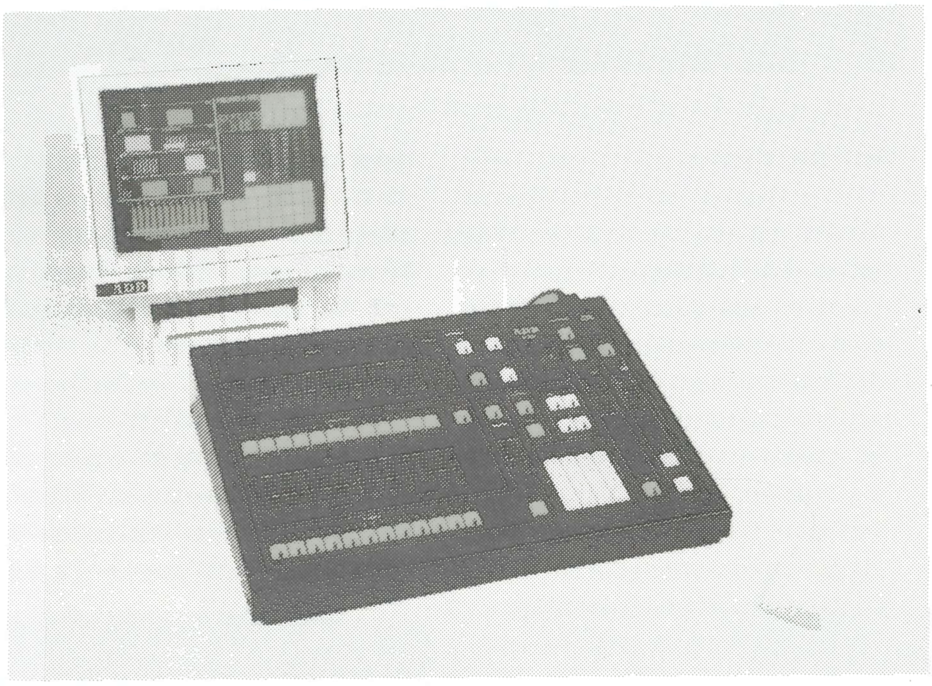

Het kleurscherm geeft op 5 verschillende funktiebladzijden alles wat nodig is voor de controle van het systeem.

• VERMOGEN

- Tot 120 kringen
- 250 lichtstand-geheugens
- 12 geheugens voor kringgroepenvorming, meer bepaald voor kleurbalansen
- 1 tijdsgestuurde lineaire transfert, manueel of automatisch met onafhankelijke tijd voor het stijgen, het dalen of het wachten van de lichtstand.
- Automatische rangschikking van de geheugennummers.
- 12 registers met manuele of automatische tijdssturing (elk register kan een lichtstand of een "chaser" ontvangen)
- 25 programmeerbare "chasers" met 25 stappen en bruuske, progressieve of muziekritme-afhankelijke overgang.
- Met de randapparatuur kan op papier worden geprint of kan de inhoud van de geheugens op mini-cassette worden opgeslagen (in optie).
- Mogelijkheid om lichtstanden op de scène of blind te creëren.
- Memorisatie van de stijg-, daal- en wachttijden bij het stijgen en het dalen.
- Memorisatie per chaser - stap.
- Memorisatie van de groeperingen.
- Mogelijkheid van individuele "flashing" of flashing per lichtstand.
- Tijdsgestuurde sequentieel automatische transfert.
- Afstandsbediening van de transfert mogelijk door de regisseur of de acteur, door magneetbandimpulsion of een eventuele andere mogelijkheid.

ALLE BELANGRIJKE FUNCTIES KUNNEN WORDEN UITGEVOERD VIA DE LESSENAAR, MET BOVENDIEN MEER GEBRUIKSGEMAK, SOEPELHEID EN SNELHEID DOOR HET GEBRUIK VAN EEN "MUIS".

N.V. ADB S.A.
Leuvensesteenweg 585
B-1930 Zaventem
Belgium
Tel.: +32/2/722.17 11
Tx 22154

ADB-Sofair s.a.
47, rue de la Vanne
F-92120 Montrouge
France
Tel.: +33/1/42.53.14.33
Tx 206428

ADB-Sofair
218, Grande Rue de la Guillotière
F-69007 Lyon
France
Tel.: +33/78/58.46.50
Tx 900264

ADB GmbH
Dieselstrasse 4
D-6052 Mühlheim am Main
Deutschland
Tel.: +49/6108/66204-05
Tx 4189103

lighting systems ADB

Jean-Michel en Jean-Marie, peinzend in het schrijnwerkersatelier

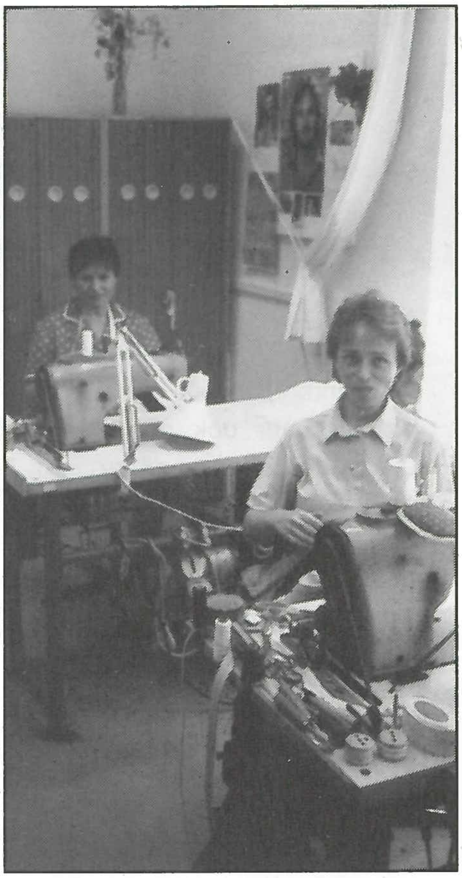

De naaisters nog vlijtig aan het werk in hun kleine kamertjes. Geënsceneerd voor ons bezoek?

Helena Huberová en de andere dames zijn niet meer te stoppen temidden van de uitgebreide voorraad kostuums

verspreid over verschillende kleine kamertjes.

We kunnen hier ook materiaal verzamelen dat we denken nodig te hebben voor het vervaardigen van een maquette.

De namiddag word besteed aan een bezoek van Hluboká, het Tsjechische "Windsor Castle" en een tentoonstelling van Tsjechoslowaaks gotisch beeldhouwwerk. 's Avonds bekijken we video's van werk van Sylva Šimášková die samenwerkt met drie beeldhouwers in het "Dragon theatre" en op een interessante manier akteurs met poppen vermengt in haar produkties.

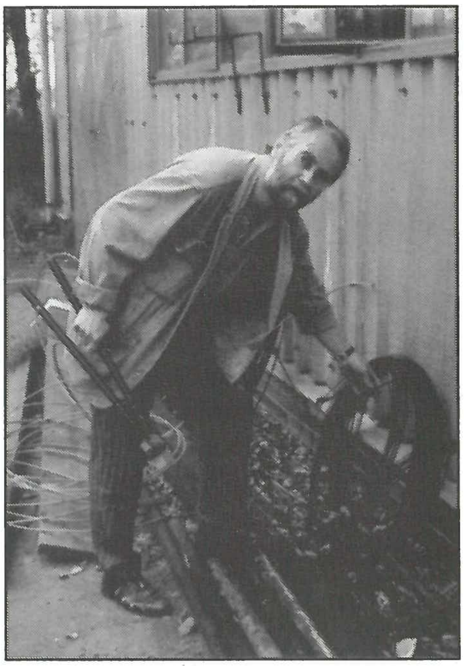

Jean-Marie in volle aktie tijdens zijn zoektocht naar materiaal voor onze maquette. Met zwaar materiaal voor de basiskonstruktie.

dinsdag 11 juli

‘s Morgens word het verzamelde materiaal in ogenschouw genomen en beginnen de eerste pogingen tot het vervaardigen van een maquette. De kinderen van Vladimir, de Tsjech in onze groep, kijken vol belangstelling toe en zullen zefs hun gewaardeerde medewerking verlenen. Hun enthousiasme wordt zo groot dat ze later ook nog een eigen maquette zullen vervaardigen. Tijdens de middag bezoeken we weer een kasteel te Kratochvíle waar de geschiedenis van de Tsjechoslowaakse teken- en poppenfilm getoond word. Deze permanente tentoonstelling lokt uiteraard ook een grote hoeveelheid kinderen. Zoals bij de meeste muzeumbezoeken staan we eerst voor een gesloten deur. Na enig wachten mag een groep bezoekers binnen die door een gids worden rondgeleid. Het is dan ook enkele malen gebeurd dat als er enkele Tsjechen in onze groep verzeild geraakten ze verontwaardigd “Ssst” sisten naar onze roezemoezende groep, niet wetend dat dit gerucht niet door gebrek aan belangstelling of door onbeleefdheid werd veroorzaakt maar door vijf tolken die tegelijkertijd aan het werk waren.

Om 16 uur waren we terug en werden we verondersteld aan de maquette verder te werken. Vladimir was echter met zijn kinderen op paddestoelenjacht, wat hier een nationale sport lijkt te zijn, Jean-Michel, de franse teamgenoot, was in geen velden te bespeuren, dus mijn enthousiasme was wat bekoeld. Ik besloot toen maar dat we in onze maquette ook paddestoelen gingen gebruiken, als boven- en onderkant van de preekstoel, en ging eveneens op zoektocht. Ik had net een schit-

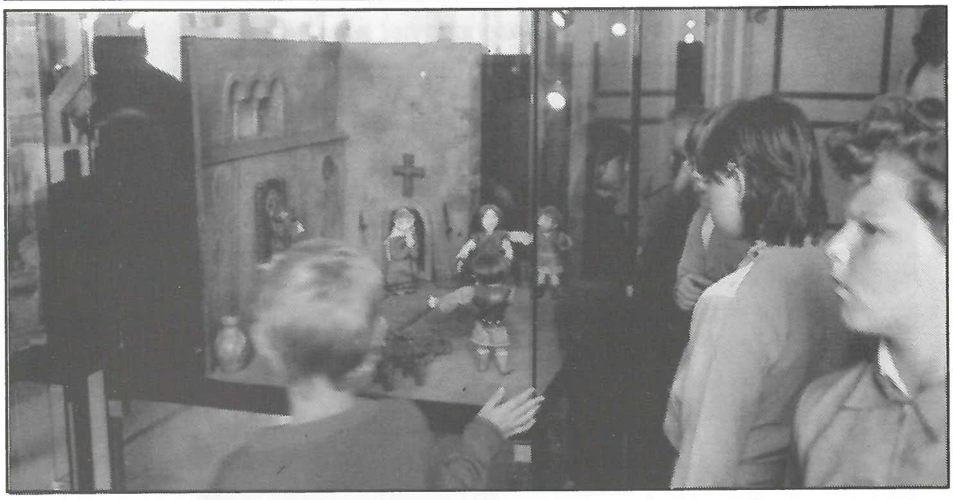

Foto's boven: het poppenfilm-muzeum

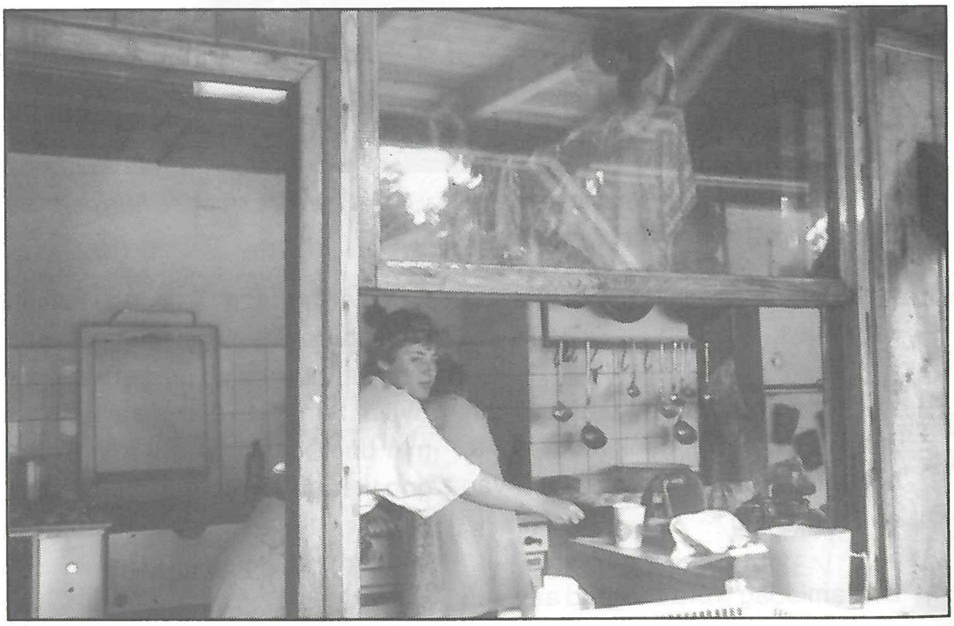

Zicht op de keuken van het vakantieverblijf.

terend exemplaar gevonden, komt daar een driejarige kenner op me af die me verontwaardigd toespreekt en me probeert te overtuigen mijn paddestoel weg te gooien. Ik had zoals later bleek inderdaad een van de giftigste soorten gevonden, wat mij goed uitkwam, want dat bracht mij op het idee de onderkant van de preekstoel te maken met de giftige zwam en de bovenschelp uit een eetbaar exemplaar, als simbool van het goede en het kwade, waartussen de waarheid wordt gesproken.

Het avondprogramma werd deze keer verzorgd door de scenograaf Malina die zijn werk met behulp van dia's toelichtte.

woensdag 12 juli

In de voormiddag kunnen we terug naar het atelier in České Budějovice om nog wat bijkomend materiaal te zoeken. Bij aankomst blijkt dit verlaten te zijn, zodat we denken dat de mensen tijdens ons vorige bezoek speciaal voor ons nog even aan het werk werden gezet. Na wat heen en weer getelefoneer van onze tolk worden er nog een paar arbeiders gevonden in een café wat verderop, die ons verder vol enthoesiasme behulpzaam zijn. De Deen die wat laswerk wou doen weet dit zelfs op hun rug af te schuiven en krijgt zelfs nog een paar pilsjes toe.

De namiddag word toegemeten aan de pers die we moeten te woord staan over onze mening van dit internationaal atelier voor scenografen en voor de televisie moeten we nog even doen alsof we aan onze maquettes bezig zijn.

Tijdens de avond onderhoudt Malina ons verder over zijn werk. Hij maakt blijkbaar veel gebruik van

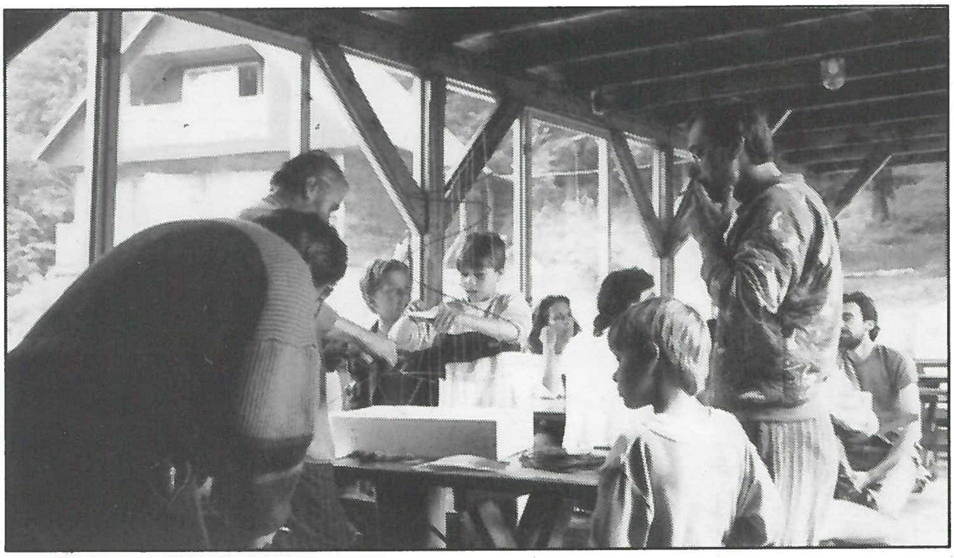

Vladimir (met sigaret) bekijkt kritisch de bijdrage van zijn kinderen

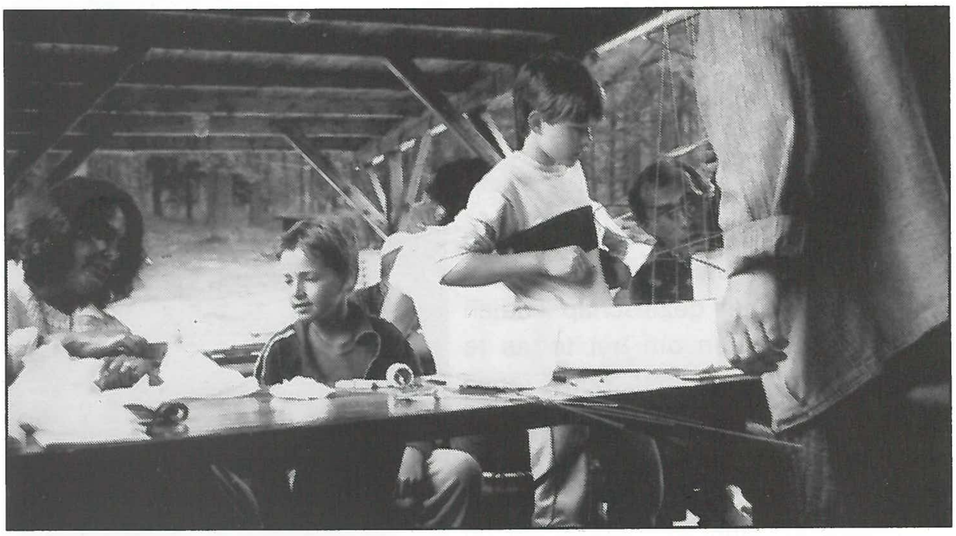

Svatka (links) is reeds bezig met het maken van Franse cocardes

Rechts vooraan Malina tijdens zijn betoog in de "cinemazaal"

Oost-Duitsland alleen aan het werk.

praktikabels en doeken.

donderdag 13 juli

Jean-Marie gaat champagne kopen om 14 juli te vieren. Verschillende dames uit het gezelschap naaien Franse rosetten om het terras te versieren. Er worden ook Franse vlagjes gemaakt. Nu krijgen de kinderen van Vladimir de vlaggemicroob en rusten niet tot ze van elke aanwezige nationaliteit de vlag kennen om deze dan ook uit te voeren.

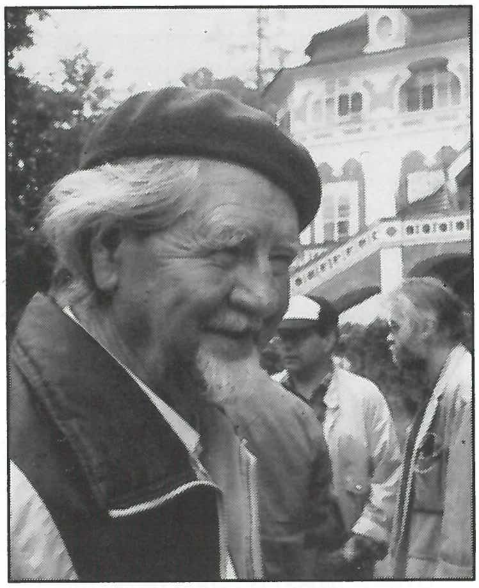

Joan Brehms

De ganse dag word voorzien voor het verder werken aan onze maquettes. Ik maak daar gebruik van om een ander ontwerp te maken voor het geval dat onze regisseur ons gezamelijk werk te ludiek zou vinden. Dit zal verder aangeduid worden als "ons geheim wapen". Svatka, die bij de bespreking zaterdag onze uitleg zal moeten vertalen, apprecieerd sterk ons werk dat op Middelheim niet zou misstaan, maar is niet zo gerust in de verdediging van ons ontwerp. Hoopvol vraagt zij dan ook inlichtingen over ons "geheim wapen", die ze natuurlijk niet krijgt omdat "het anders geen geheim meer zou zijn". Onzeker neemt ze nog wat medicijn tot zich, wat we s' avonds dan ook gewaar worden als deze keer Melena over zijn werk verteld en video's laat zien van sterk satirisch kabaret en toneel.

Het openluchtteater met de verdwenen draaischijf.

Erg interressant aan deze spreekbeurten is dat we nu werk te zien krijgen van deze "bewegende scenografie" die ik voordien reeds op foto's en maquettes op de Quadriënale had gezien, maar die nu op de video's veel beter tot hun recht komen.

Vóór het avondeten werd nog de Franse revolutie gevierd, waarbij Jean-Marie in zijn korte toespraak benadrukte dat hij slechts de "Liberté, Egalité, Fraternité" wou memoreren. Er werd mij gezegd dat de champagne erg lekker was. Jean-Michel, de Deen, weet Jean-Marie te vertellen dat "boulevard" en "matelot" woorden zijn van Deense origine, waarna ik Jean-Marie kan overtuigen dat het Deens eigenlijk een Vlaams dialekt is, meegenomen van tijdens het korte bezoek van de Noormannen.

vrijdag 14 juli

Deze dag is voorbehouden aan een bezoek aan Český Krumlov, een oud Zuidboheemse stad met een kasteel dat lang toebehoorde aan de Rosenbergs, een rijke familie die we reeds eerder in de Boheemse geschiedenis zijn tegengekomen en naast de koning blijkbaar de werkelijke macht in handen had. Naast het kasteel bevind zich een oud barokteater dat nu in restauratie is.

In de namiddag gaan we het nabijgelegen openluchtteater van Joan Brehms bekijken, een van zijn ontwerpen waar het publiek op een draaischijf zit. Vol verwachting trekken we naar het veelgeprezen werk om daar aangekomen voor een grote lege put te staan: ook hier waren restauratiewerken aan de gang. Er waren problemen met vochtinsijpeling in de put waar de draaischijf in bewoog. Geen nood echter, die avond zou Brehms met dia's, foto's en tekeningen toelichtingen geven bij zijn werk, wat deze 82jarige ouderdomsdeken vol overgave en twinkelende oogjes deed.

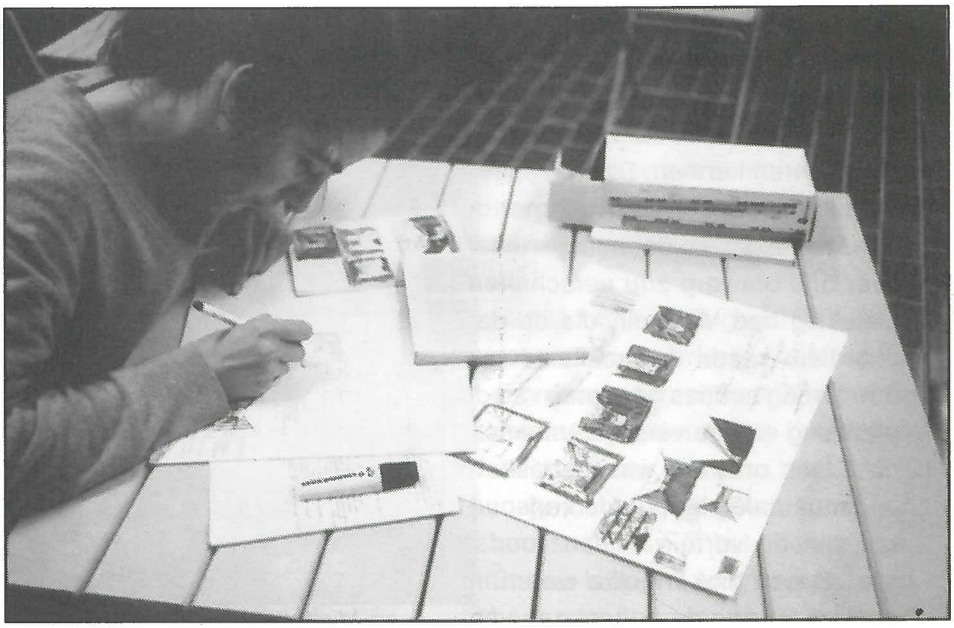

Ook West-Berlijn op solotoer

Jean-Michel bestudeerd de installatie van de kabelwagen.

zaterdag 15 juli

Tijdens de voormiddag worden de werken besproken die Yerma als onderwerp hebben. Tijdens deze besprekingen werd het duidelijk dat uiteindelijk de meesten de eenzaamheid hadden opgezocht en alleen hadden gewerkt, wat eigenlijk in tegenstrijd was met het opzet. Buiten onze groep had alleen de Engelsman nog samengewerkt met een Tsjechoslowaak.

In de bossen had er één een set gebouwd die het midden hield tussen een maquette en een echt teater. Een Poolse had er een happening van gemaakt. Langs een paadje naar de rivier had ze op een paal haar maquette als een kapelletje gezet. Langs de rivierkant, in een cirkel van boomstronken en kaarsjes, stak ze, gehuld in een zwarte cape, een kleine brandstapel aan waarboven een rad draaide waar poppetjes aanhingen, hetzelfde rad dat kleiner in haar kapelletje te zien was. Dan strooide ze als in een heksenbezwering een rode cirkel rond de brandstapel en hurkte buiten de cirkel en keek mediterend in het vuur. En keek mediterend in het vuur. En keek mediterend in het vuur. Tot de omstaanders in hun handen klapten.

In de namiddag werd het Proces onder handen genomen. Ook hier dus weer de meesten voor zichzelf. Toen het onze beurt was nam Jean-Marie tot mijn opluchting het woord. Hij gaf zijn mening te kennen over

het atelier en gaf bij alle lof ook wat kritiek, dit vooral over het blijkbaar mislukken van de bedoeling om door samenwerken mekaars werkmethoden te leren kennen. Daarna speelde hij de bal door naar mij met de verklaring dat ik de nodige uitleg over ons ontwerp zou verschaffen. Gelukkig had Vladimir, die de dag voordien reeds vertrokken was, donderdag notities genomen van de plaatsing van de verschillende scènes. Ons ontwerp was gebaseerd op lange palen die, op de kruispunten van de vorm van een Joodse ster, in een blok frigolite waren ingeplant. Langs de buitenkant wentelde zich een elips naar boven waarlangs zich een kabelwagen naar boven verplaatste. Deze kabelbaan was dan ook de oorzaak van het niet te stuiten enthousiasme en medewerking van Vladimir's kinderen. Andere middelen om de hoger gelegen niveau's te bereiken waren natuurlijk ook trappen en een lift in een van de armen van de ster. De preekstoel was te bereiken langs een touwladder. Van de beschrijving van het waarom van het gebruik van giftige paddestoelen bij het vervaardigen van een preekstoel werd geprofiteerd om het probleem te bekijken van de moeilijkheden met het toepassen van de veiligheidsvoorschriften in het teater.

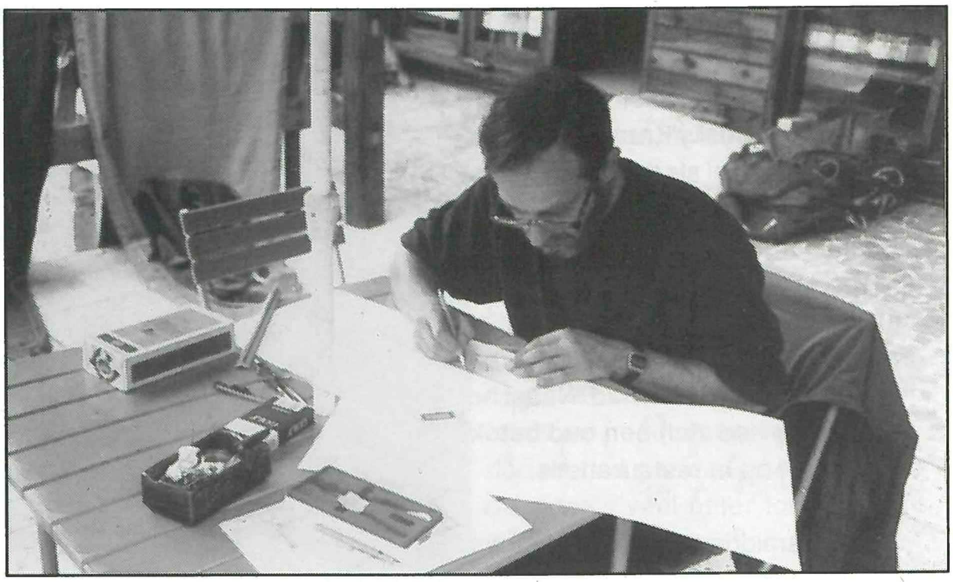

Jean-Michel tijdens zijn voorbereidend werk

Het geheel stond zoals gezegd op een draaischijf waarrond het publiek zat. Tijdens mijn uitleg besefte ik plots hoe hoog ons ontwerp uiteindelijk in werkelijkheid zou zijn. Terstond verklaarde ik dan ook dat om de zichtbaarheid van het publiek op de bovenste speelvlakken te verbeteren, de draaischijf in zijn geheel zeer diep kon zakken, zodat verschillende bewegingen tegelijk mogelijk waren: de kabelbaan in een opwaartse beweging op een draaiende schijf die langzaam naar beneden zakt. Het publiek zou daarrond dan in tegenovergestelde richting draaien (was dit reeds een invloed van het werk van Brehms?) om een sterker effekt te verkrijgen. Dit gaf ook de mogelijkheid om de draaischijf en het publiek op dezelfde snelheid in dezelfde richting te laten draaien, wat als speciaal effekt op het publiek het effekt gaf dat het geen enkel effekt zou zien van de bewegingen waarin ze allen betrokken waren.

Als finale, de terechtstelling van Jozef K., hadden we nog iets speciaals voorzien. De inspecteurs zouden Jozef K. na de arrestatie langs de kabelbaan helemaal naar boven voeren. Daar zou hij dan aan een elastiek naar beneden springen. Bij het op en neer zwiepen debiteert hij zijn laatste replieken, terwijl de inspekteurs zoals beschreven in het boek, beleefd aan mekaar een mes

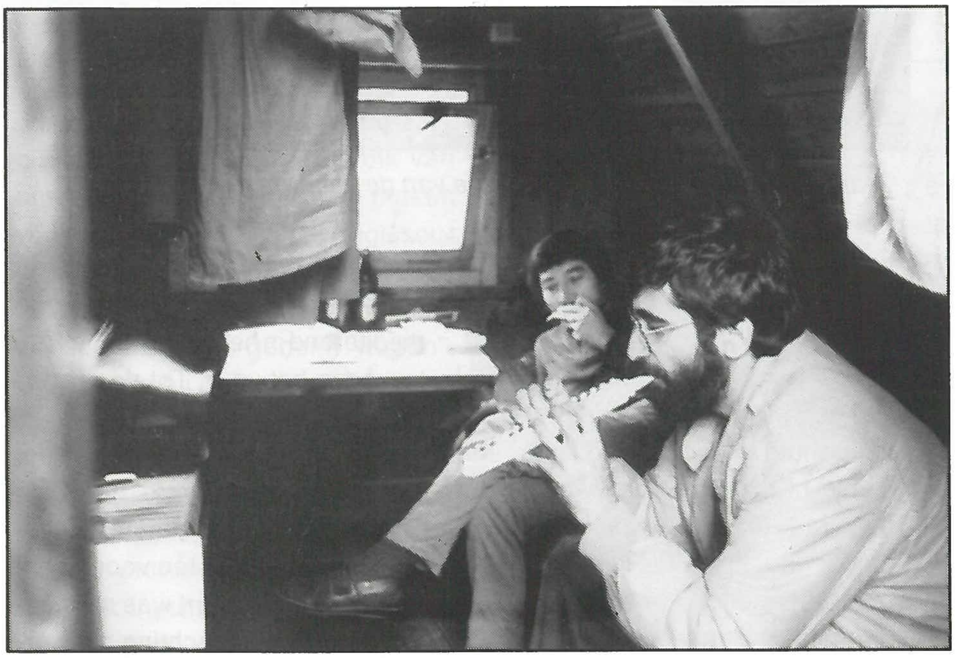

De Russen in hun verblijf tijdens het bespelen van de kaukasische fluit

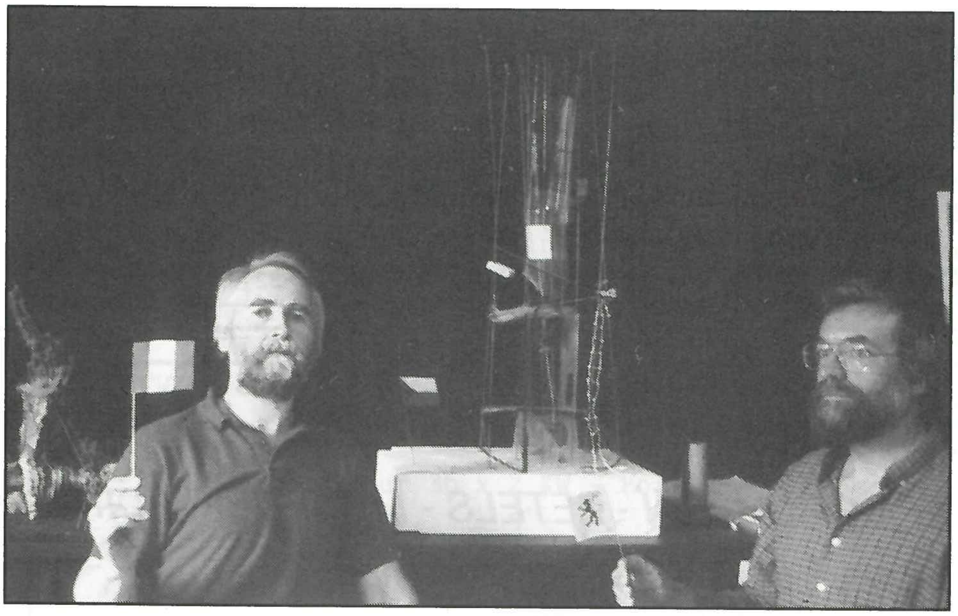
Jean-Marie en Jerôme met hun respectievelijke vlaggen.

doorspelen voor de terechtstelling, zodat het mes per ongeluk bij het passeren van Jozef K. de elastiek doorsnijdt en deze te pletter stort. Als we in de reeks van voorstellingen aan de laatste invaller voor de hoofdrol toezijn, word het doorsnijden van de elastiek natuurlijk vervangen door een plotse black-out. Daar het elastiekspringen in Tsjechoslowakije nog onbekend was heeft deze finale wel wat extra uitleg nodig gehad.

Mag ik hierbij nog opmerken dat ik heel deze bespreking in de Franse taal verzorgde.

Na afloop hebben wij van verschillende deelnemers gemeende felicitaties mogen ontvangen. Alleen Arnold Goldflamm leek niet zo overtuigd. Er restte ons helaas geen tijd meer om ons geheim wapen boven te halen, zodat dit bij mijn weten nog steeds geheim is.

De avond werd natuurlijk gevuld met een toespraak en een afscheidsdrankje dat tot vroeg in de morgen duurde.

zondag 16 juli

Na het ontbijt inpakken en met de bus terug naar Praag, waar we nog een luxuëuze nacht te goed hadden, deze keer in het Park hotel.

Besluit

Het was een erg verzorgd en aangenaam verblijf. We werden tijdens de maaltijden in de watten gelegd door de rondborstige Marie Storkánová die ons verscheidene Tsjechische specialiteiten heeft leren kennen.

Wat de opzet van de bijeenkomst betreft vond ikzelf dat de kennismaking met het werk van de gevestigde Tsjechoslowaakse scenografen zeer leerrijk was.

Ondanks de goede bedoelingen en het werk van de tolken bleef er onder enkele deelnemers toch een taalbarière bestaan. Het is al erg moeilijk om een gesprek op te bouwen bij monde van één tolk, laat staan zoals bij de Russen met tussenkomst van twee tolken: van het Russisch over het Tsjechisch naar het Frans of Engels. Misschien was dit een van de redenen dat de meesten uiteindelijk verkozen om een eigen ontwerp te maken. Jean-Marie had dan ook voorgesteld in de toekomst meer te verplichten om samen in groepjes te werken. Ondanks dat zijn er toch verschillende kontakten gelegd.

Het lijkt mij niet de geschikte manier om mekaars werkwijze te leren kennen daar iedereen hier in ongewone omstandigheden bezig is en uiteindelijk slechts een zeer beperkte tijd toegemeten krijgt. Deze opmerking is misschien niet helemaal terecht. Er was toch wel enig verschil merkbaar van benadering tot het werk. Mekaar leren kennen in het werk vergt echter wel wat meer tijd.

Al bij al een geslaagde bijeenkomst waarvan ik hoop dat ze nog verschillende malen mag plaats hebben zodat meerdere mensen van de gelegenheid kunnen gebruik maken om hun horizon te verleggen.

Jerôme Maeckelbergh

FIRMA DE WOLF & CIE PVBA

SOCIALE ZETEL : 43 LINTHOUTBOSSTRAAT - 1200 BRUSSEL
EXPLOITATIE : 300 KONINGSSTRAAT - 1030 BRUSSEL
TEL. 02-218.70.53

HRB 444.632

IMPORTATEUR - GROSSISTE

ONONTVLAMBARE WEEFSELS M1

GORDIJNEN - OVERGORDIJNEN - ZETELS - MUURBEKLEDING

MEERVOUDIG GEBRUIK : *KLINIEKEN - GASTHUIZEN - RUSTHUIZEN*
SPEKTAKEL ZALEN
DISKOTHEKEN - SPIJSHUIZEN
HOTELS - SCHOLEN
GEMEENSCHAPPEN
WONINGEN
OPENBARE PLAATSEN ...

COLLECTIES MET UITGEBREID GAMMA IN :

FLUWEEL
VLAKKE STOF
BEDRUKTE STOF
GEWEVEN - NON WOVEN - GENRE 'JERSEY'
BESCHILFERDE STOFFEN - FLUO
VERDUISTEREND
GROTE BREEDTE - CYCLO - TULLE - VELUM
GELUIDDEMPENDE EN THERMISCHE PANNELEN
ZUUR WEERSTAAND (WERKKLEDERIJ)
MATRASSTOF
DEKENS

CLEVYL
Les tissus naturellement ininflammables

CHLOROFIBRE - RHOVYL - CLEVYL - NATUURLIJK ONONTVLAMBARE STOFFEN

VUURWEERSTAAND :
PROCES VERBAUX M1

ONTVLAMMEN NIET BIJ BRAND OF BIJ HITTE
- *KRIMPEN*
- *VERHARDEN*
- *VALLEN UIT MEKAAR*

VERSPREIDEN NOOIT CHLOORSTOF
SMELTEN NIET - DRUPPEN NIET

VEILIGHEID

CONFECTIEMOGELIJKHEID
TEL. 02 - 218.70.53

TECHNISCHE FICHE

KULTUREEL CENTRUM "TEN PATERSHOEVE" DIKSMUIDE TEL. 051 - 50.25.07

architekt: Lobelle Brugge

reisweg:
1. Antwerpen - Gent - richting Oostende tot Jabbeke - Nieuwpoort
2. Afrit Diksmuide: rijden tot centrum (14 km) rechtdoor Grote Markt voorbij, rechtdoor, 1ste rood licht rechtsaf, 100 M voorbij links.
3. Lossen en laden achteraan het gebouw.

---

1. LICHT

- Ele Cour 3 x 380/220 - 125 A - C.EE 125 ⅄
- 72 ⅄ - patch cour
- rack cour 36 x 2 KW - Fol ADB
- statief: 4 van 3,5 M
6 van 2 M
8 vloerstatief
- verlengkabels: 6 x 4 M
6 x 12 M
- Lichtorgel - Lichtcabine ADB SM 26 met 36 kringen
- Schijnwerpers: 14 x 1 KW profile TDH - ADB
2 x 2 KW profile TDH - ADB (volgspot)
26 x 1 KW P.C. TDH - ADB
12 x 1 KW breedstraler symmetrisch LF - ADB
8 x 1 KW breedstraler asymmetrisch LF - ADB
8 x 1 KW Fresnel
- Lichtcabine: bediening doek.

---

2. DOEKEN

- Voordoek: Elektr. + hand - Rood
- 4 x 2 poten zwart
- 4 x 15 M Fries zwart
- Fond doek zwart, op rail
- Horizon wit

---

3. GELUID

- Mengtafel Hill multimix 12 in, 4 uit.
- 4 x d
- 1 x d draadloos
- 1 cassette deck 2 x 200 W vast in rack
- L.S. 4 x 200 W (souddex-monitor) jack of XLR 3 pin
- verlengkabel (?)

---

4. LOGES

- Cour (gelijkvloers)
- 2 loges: 1. 3,60 M x 3,60 M
tafel, spiegels, warm + koud, twee kleedhokjes
2. 4,00 M x 5,00 M
(?)
- 2 x stortbad

TECHNISCHE FICHE

TECHNISCHE FICHE VAN ZAAL : TEN PATERSHOEVE DIKSMUIDE TEL. 051- 50.25.07

FOH:
Zaalbrug: ...x... Kw
...x... Kw
Torens: ...x... Kw
...x... Kw
Andere: ...x... Kw
...x... Kw
Volgspot: ...x... Kw

SCENE:
Brug: ...x... Kw
...x... Kw
Manteau's: ...x... Kw
...x... Kw
Tegenl.: ...x... Kw
...x... Kw
Horizon: ...x... Kw
Extraans: ...x... Kw
...x... Kw

nog niet bepaald op 01.12.1988

stekkertype: CEE
ladder-stellage-
statieven:
lichtorgel: SM 26 - 36 kringen
36 x 2 Kw
...x...Kw
extra voeding:
waar: COUR (scène)
220V/380V 125A

GELUID:
B.O.: type: Hill (multimix)
menger: Hill
12 in, 4 uit
L.S.: type: XLR 3 pin
(souddex monitor)
\+ jack
los: 4 x 200 W
bediening cabine- J

VOORTONEEL:
diepte: 2,50 M
breedte: 12,00 M
hoogte t.o.v. zaal ....
hout
bereikbaarheid t.o.v. zaal:...

SCENEVLOER:
materiaal: Hout
kleur: hout natuur
nagelen: ja

POTEN EN FRIEZEN:
kleur: zwart
hoogte: 600 cm
afneembaar: ja
aantal poten: 8
friezen: 4
opmerkingen:

FONDDOEK(EN):
kleur: zwart
aantal delen:
verhangbaar: neen
afstand t.o.v. muur: 4,60 M
opmerkingen: zie plan

VOORDOEK:
manueel + mechanisch
C + cabine
kleur: rood
wegneembaar: neen
opmerkingen:

ZAAL:
plaatsen gelijkvloers: 310
balcon: -

LOSSEN EN LADEN:
0 M: scène-camion
trappen eventueel: -
deuropening: 2,40 M H x 2,00 M B
opmerkingen:

KLEEDRUIMTE:
t.o.v. scène: C
aantal: 2
WC: C
opmerkingen: zie plan en bijlage.

Guido Snoeck 01.12.1988

TECHNISCHE FICHE

TEN PATERSHOEVE DIKSMUIDE

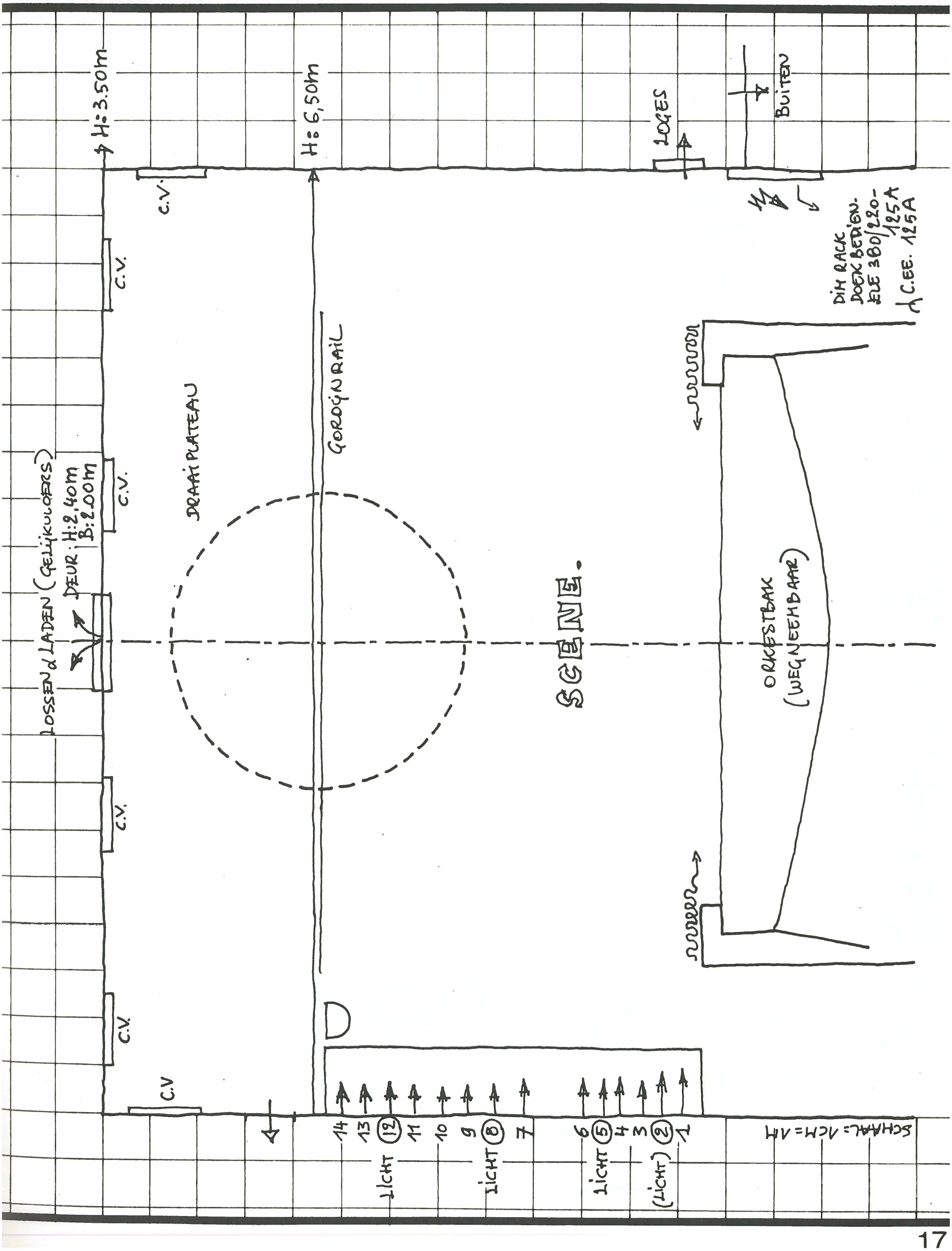

WILLEBRORD JACOBS

teater- en studio-onderhoud

reinigen ter plaatse:

rondhorizonten
voordoeken
zetels
muurbeklkeding
vloerbekleding

--oOo--

beschermende behandeling:

antieke weefsels
antieke kledij
antieke wandtapijten

--oOo--

applikaties:

antistatische
vlamwerende
kreukwerende

WILLEBRORD JACOBS
textielreinigers sinds 1890

HERENTALSEBAAN 134
2100 ANTWERPEN (DEURNE)
telefoon 03/ 321 89 14

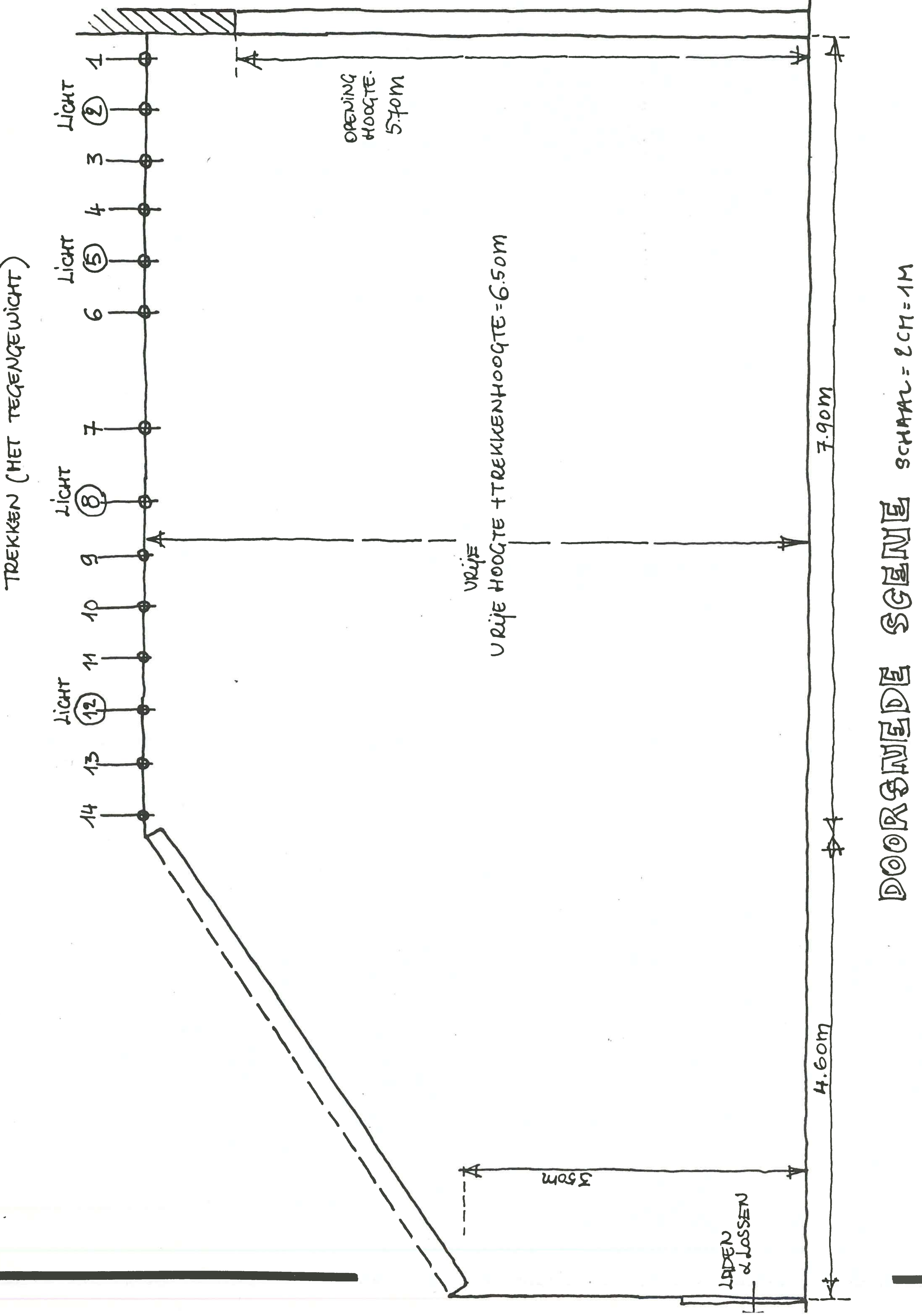

TREKKEN (HET TEGENGEWICHT)
1
LICHT 2
3
4
LICHT 5
6
7
LICHT 8
9
10
11
LICHT 12
13
14
OPENING HOOGTE 5.70m
VRIJE
VRIJE HOOGTE + TREKKENHOOGTE: 6.50m
7.90m
4.60m
3.50m
LADEN & LOSSEN
DOORSNEDE SCENE
SCHAAL: 2CM=1M

tesa band

geplastifieerde linnen kleefband. 10 kleuren. Weerbestendig. Zeer sterk. Extreem klevend. Beschrijfbaar. Om af te boorden, te versterken, te koderen, te dekodereren

tesa fix

Dubbelzijdige kleefband. Om tapijt vast te leggen. Fixatie van diverse voorwerpen. Montages.

tesa flex

PVC-tape. 10 kleuren. Voor electrische isolatie, kabelversterking, kabelbundeling.

tesa krepp

Papier afplaktape bij schilderwerken

Meer dan 650 kleefbanden voor de industrie en devakman. Meer dan 50 jaren ervaring in de kleeftechniek

BDF●●●●

SA Beiersdorf NV
Industrielaan 30
B-1070 Brussel

Tel. 02/ 526 52 11
Fax 02/ 526 52 19
Telex 62 135 bdfb

TWIN DESIGN

DEKORBOUW

Hoogkamerstraat, 80 A
2690 Temse
Tel. 03-771.59.69
Fax. 03-771.58.07

BASTT-NIEUWS

NA
1982 te Strombeek C.C.
1984 te Hasselt C.C.
1986 te Antwerpen Stadsschouwburg
1988 te Aalst C.C.
RICHT BASTT IN HET CULTUREEL CENTRUM DE SCHARPOORD TE KNOKKE
VOOR DE VIJFDE MAAL
OP 15 EN 16 JUNI 1990
HAAR TEATERTECHNISCHE DAGEN IN.

De Vakbeurs gaat door in het Foyer van het Cultureel Centrum, op het gelijkvloers en op de verdieping (zie bijgevoegd plan).

Rond deze Vakbeurs vinden volgende nevenaktiviteiten plaats:

1. een tentoonstelling van werk van Belgische Scenografen van de voorbije vier jaar, in voorbereiding tot deelname aan de internationale tentoonstelling voor scenografie: de Quadriënnale te Praag in 1991.
   De tentoonstelling vindt plaats op de scène van de zaal van het C.C.
2. een tentoonstelling van het werk van Andrei IVANEANU (+ 1989), op de eerste verdieping in het foyer.
3. een tentoonstelling van werken en ontwerpen van studenten van:
   - de Kunstakademie van Antwerpen
   - het Atelier voor Scenografie van het Hoger St-Lukasinstituut te Brussel,

   op de eerste verdieping in het foyer.

Andere aktiviteiten zullen in de volgende nummers meegedeeld worden.

Voor reserveringen voor het huren van Stands, voor deelname aan de tentoonstelling over Scenografie, en voor eventuele andere inlichtingen, kan men zich wenden tot het sekretariaat van BASTT: tel. 03 - 663.29.38.

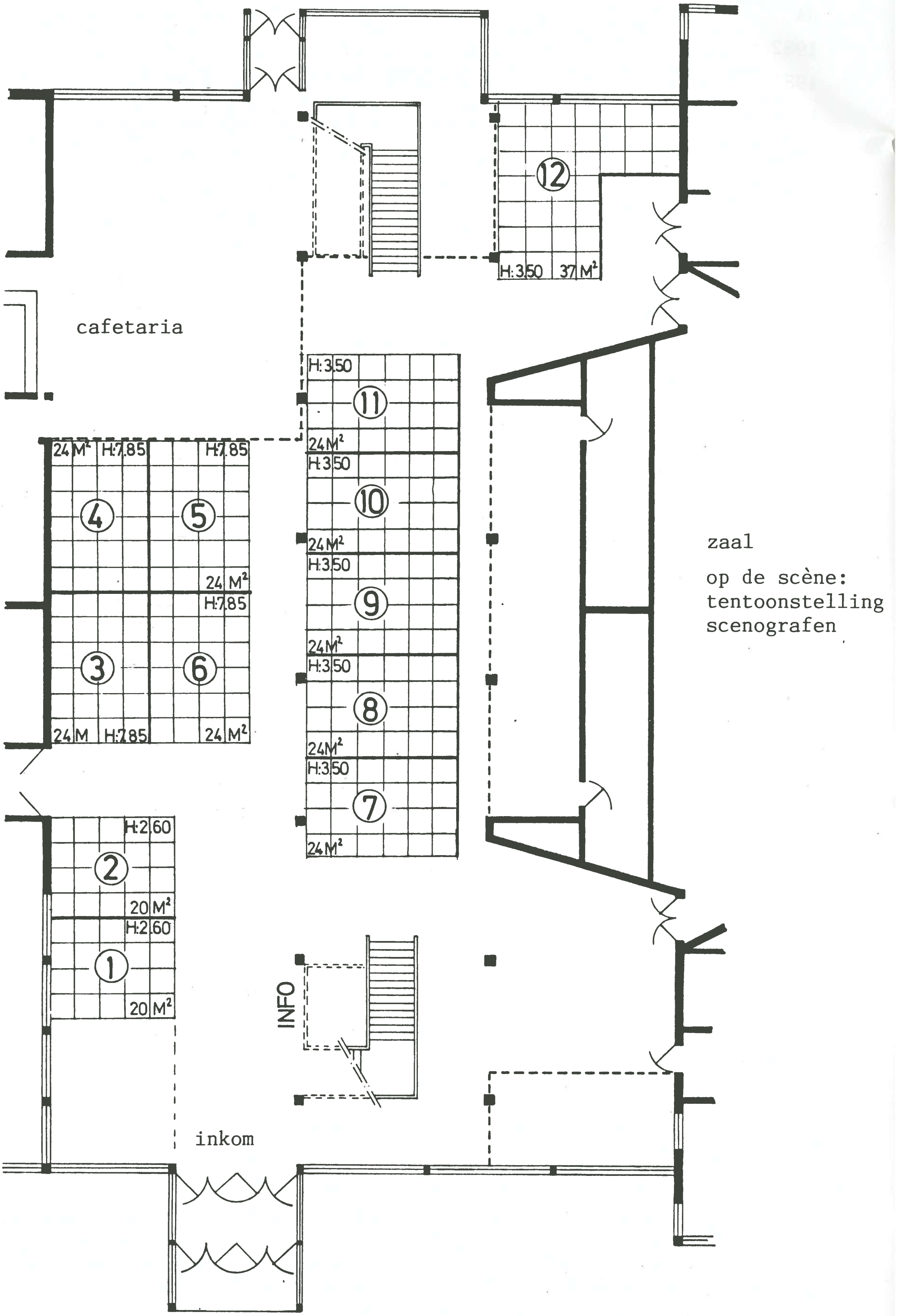

plan gelijkvloers

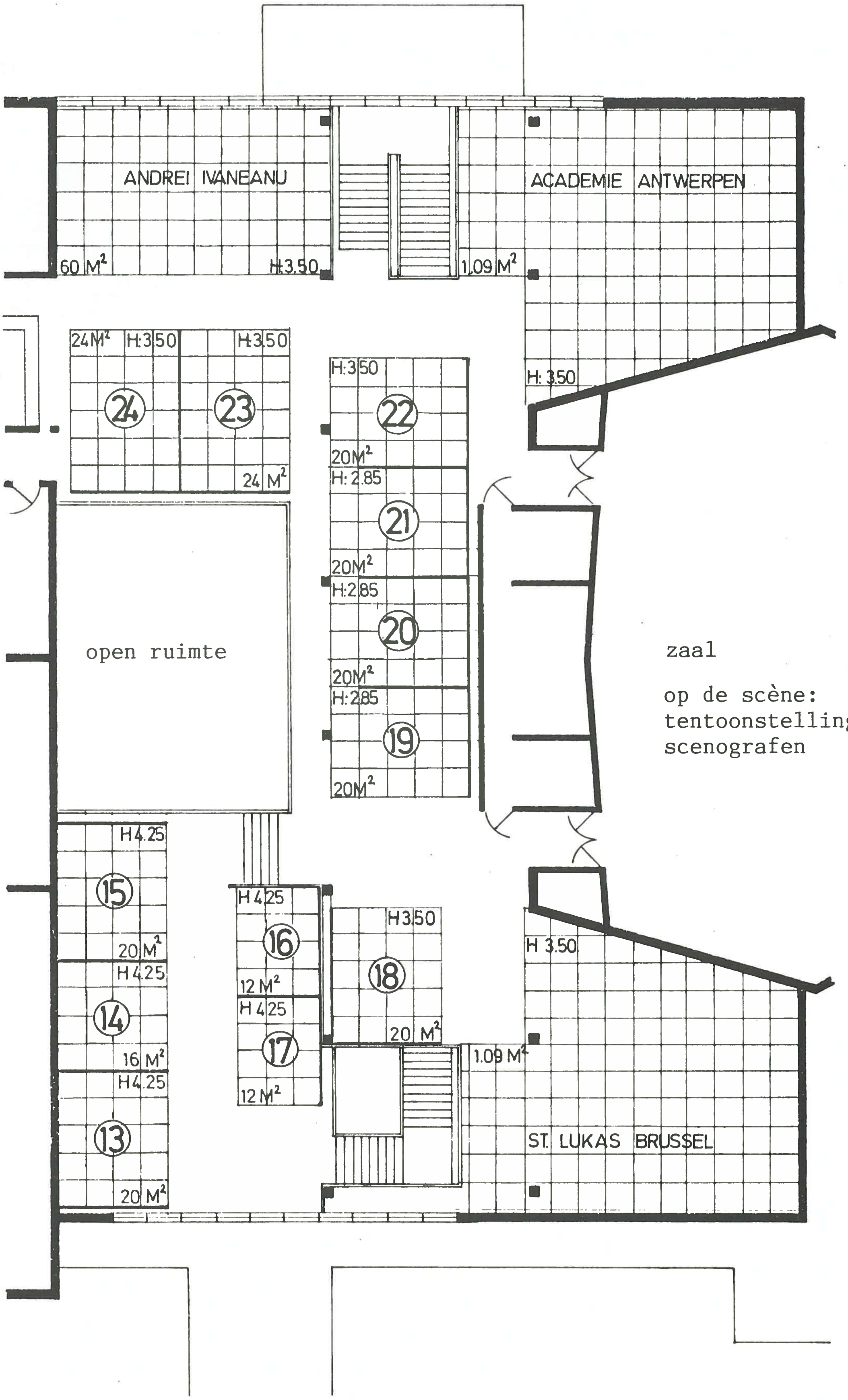

plan verdieping

UNIFORMEN KOSTUMIER

J. WILLAERT-ALGOET

BRANDVRIJE FRIEZEN EN POTEN

KOSTUMERING SCHOENEN BOTTEN HOEDEN

Oude Kalsijde 2 - 8748 Desselgem Tel (056) 71 28 40

Op zoek naar naar een fotograaf-kineast die een theaterbelichting niet schuwt.
Bel of schrijf naar:

Dirk VAN den BROECK
Droge Weide 2
B- 1741 WAMBEEK
02/582.25.56

FOTOGRAFIE
FILM EN VIDEO
LICHTONTWERP

Falco
THEATERTECHNIEK

Kastanjeboomstraat 17
8000 Brugge
Tel. 050/33 82 60

verkoop – verhuur - advies – eigen en snelle hersteldienst

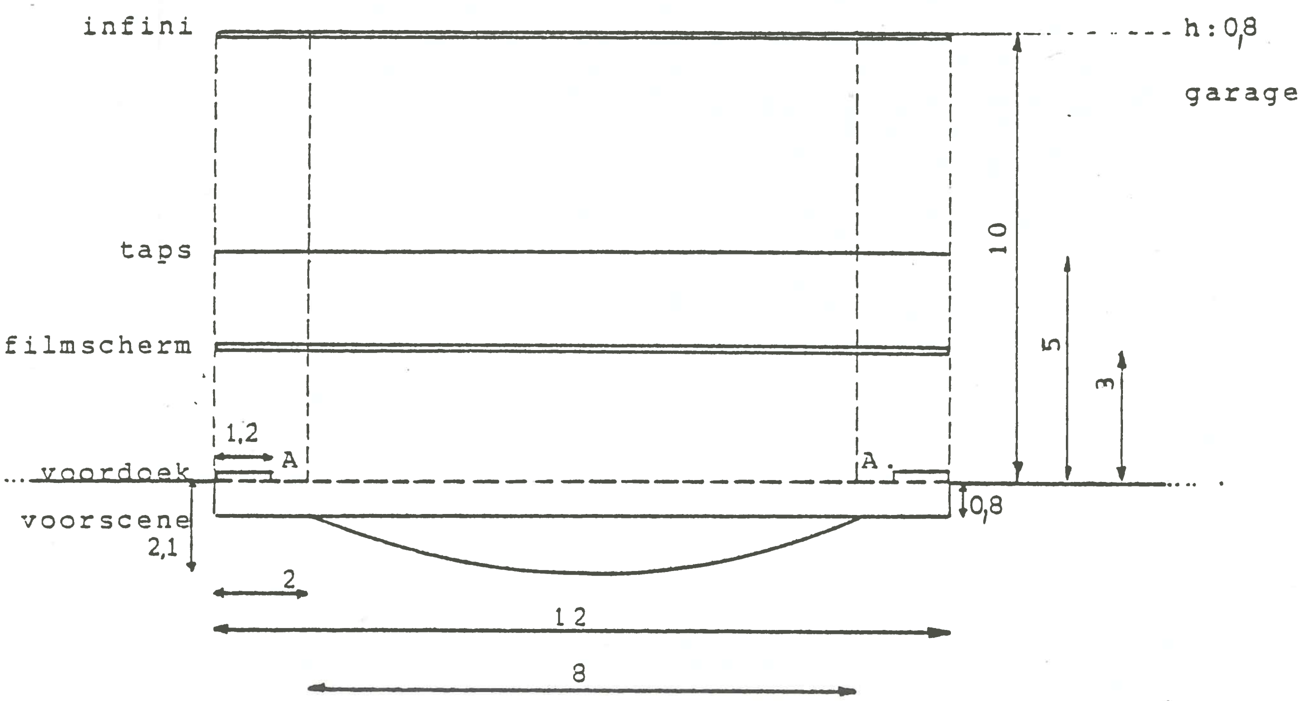

A. = uitschuifbare portaaltoren (max 1m 20)
met in de hoogte verstelbare portaalbrug (max 5m)

DEKOR

plateau : totale scene (muur tot muur) : bdh : 20x11x13 m
bespeelbare ruimte : bdh : 12x10x 5 m
vloer : plancher ; bedekt met zwarte unaliet
ballettapijt : zwart/wit (PVC 1,5 mm)

pratikabels : (hbl) : 4 van 100 x 150 x 300
4 van 70 x 150 x 300
4 van 30 x 150 x 300
12 van 15 x 60 x 300
trekken : 7 voor de taps en 8 achter de taps
doeken : voordoek : sienna bruin
2x4 poten : nachtblauw
3 friezen : nachtblauw
1 taps : grijs
2 infini : 1 nachtblauw / 1 wit
vleugel : Kawai 1/1

KLANK (in regiekamer achteraan zaal - 22m)

mengpaneel : soundcraft 12 in 8
mobiel (kan op scene) : Allan&Heath (SP12in2)
aansluitbaar op soundcraft en zaalinstallatie
versterking : 3 'phase linear 200' - 2x250 Watt
klankkasten : scene monitors : 4 transducers
zaal : voorscene/middenzaal/achteraan
mikro : 6 calrec/2 beyer dynamics/1 shure
aansluiting : cannon plug
bandopnemer : Revox A77 : 2x2sp-2x4sp
pick-up : 2x Lenco L75/S

+ RENKUS HEINZ - AUDIO DESIGN - TELEX - CALREC - S.P.L. - HILL - REBIS - RAUCH - AUDIO DEVELOPEMENT - AUDIO DIGITAL +

invoer, verdeling en installatie van
PROFESSIONEEL AUDIO MATERIAAL

onze referenties:

A.S.C.

MUNTSCHOUWBURG
SCHONE KUNSTEN
DE SINGEL
ANCIENNE BELGIQUE
... enz ... enz ...

A.S.C. - Birminghamstraat 271 - 1070 BRUSSEL
telex 63210 tel. 02/ 520 08 27 fax 02/ 522 70 64

REBIS - PASO - S.P.L. - CALREC - RENKUS HEINZ - TELEX - AUDIO DESIGN + AUDIO DEVELOPEMENT - SOUNDEC - AUDIO DIGITAL +

PERSPEKT

GASTHUISVEST 47, 2011 EV HAARLEM,
HOLLAND. 023-316312

THEATER TECHNISCH ADVIES EN SERVICE BURO

S. DERVEAUX
alle weefsels voor dekor

Kapellestraat 13 / 8788 WAKKEN / (056) 60 22 53

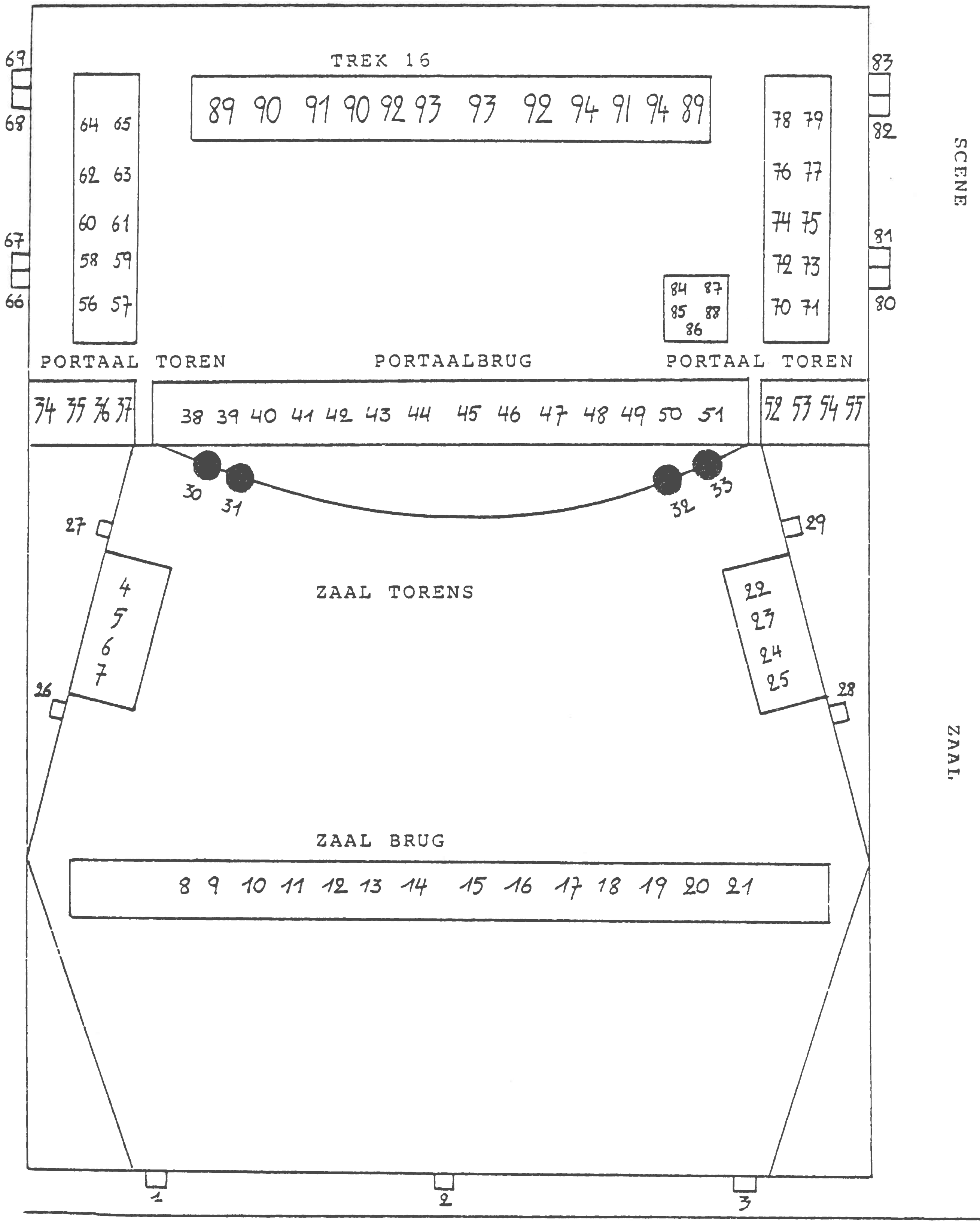

BELICHTING

lichtorgel : ADB D1T2 (48kr - 2 voorinstellingen AB)
48 dimmerblokken 5 KW

spots : toneelspots : 10 x 2 KW en 48 x 1 KW
halogeen : 12 x 1 KW
puntspots : 4 x 650 W
volgspot : 1 x 1 KW
aansluiting : CEE - 5 KW-220/250 V

dia's : 2 Pradovit (aangepast voor projektie uit regiekamer - 22m)

scherm : 12 x 4m - 3m achter het voordoek

D.S. 20AUG'89.

Restauratiedossier Gentse Opera ingewikkeld

In september-oktober 1991 zou de Gentse Opera gerestaureerd moeten zijn en de opera-aktiviteiten van de Vlaamse Operastichting een aanvang nemen. De restauratiewerken zouden straks in september moeten beginnen, maar het dossier is nog niet rond en het laat zich aanzien dat september-oktober 1991 niet gehaald wordt. Een van de problemen die het dossier nóg ingewikkelder maken, zijn de drie ondernemingen die zich op de hoek van de Schouwburgstraat en de Nederkouter in het Operagebouw vestigden: de cafés Teater en Royal, en de PTT. (foto Michiel Hendryckx)

„Vooruit" wordt een kultureel centrum

D.S. 15SEPT'89

GENT — Rechtover het kultureel centrum „Vooruit" komt een kultureel centrum, in de oude drukkerij „Vooruit". Dat is althans de bedoeling van de nv „Het Licht", niet te verwarren met de vroegere uitgeverij nv „Het Licht".

In de drukkerij komt een zaal met 650 zetels, in de zetterij een met 150 zetels. Het voorgebouw met de geklasseerde gevel van Fernand Brunfaut wordt gebruikt als lokettenzaal.

De voormalige redaktielokalen, waar Boontje menig uur sleet, worden kantoren en woonruimte. Een en ander gaat ruim 40 miljoen kosten.

D.S. 7SEPT'89

Opéra Bastille in Parijs start pas „in het eerste halfjaar van 1990". Bij het optimmeren van de scène rezen problemen waardoor de opening met enkele weken moet verschoven worden. Oorspronkelijk zou de opera in het begin van 1990 van start gaan. Het programma is nog niet bekend.

Bourla-schouwburg wordt gerestaureerd

D.S. 17SEPT'89

ANTWERPEN (belga) — Eind 1992 verrijst de Bourla-schouwburg in Antwerpen weer in zijn volle glorie. De restauratie van „de oude KNS' zal ongeveer 210 miljoen kosten.

Dat deelde schepen John Mangelschots op een perskonferentie mee. Hij voegde eraan toen dat de dossiers i.v.m. de restauratie praktisch rond zijn en dat de werken kunnen starten na de bouwvakantie van 1990.

Het publiek zal al sneller naar binnen kunnen. Op 12 oktober wordt de foyer van de Bourlaschouwburg geopend. De restauratie van de fresko's door Praagse kunstsudenten is achter de rug en — met in het achterhoofd het suksses van het Wiener Kaffee tijdens Europalia Oostenrijk van 1987 — verleende het stadsbestuur een koncessie aan een cafébouder uit de buurt.

Met dit teatercafé wordt een droom verwezenlijkt van burgemeester Cools..